

به نام خدا

تاملی در کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۴

مرتضی عزتی

۱۲ آبان ۱۴۰۳

سازمان برنامه و بودجه

کلیات بخش نخست لایحه

مزایای لایحه

مبالغ بودجه

۱۱۸،۹۶۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	سقف منابع بودجه عمومی دولت
۶۴،۰۷۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	منابع بودجه عمومی دولت
۵۹،۸۷۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	منابع عمومی
۴،۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	درآمد اختصاصی
۵۴،۸۹۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	بودجه شرکت‌های دولتی

۱۷ تبصره مختلف متمرکز بر منابع

و دربرگیرنده مشکلاتی تکراری

دخالت در امور غیر دولت

➤ برای نمونه

➤ تبصره ۲- تأمین مالی داخلی و خارجی

➤ (شناسه به دهه ۱۱۲۰۷۰- الف به شهرداری های کشور و سازمان های وابسته و وزارت راه و شهرسازی حسب مورد اجازه داده می شود:

➤ تبصره ۸- آموزش، پژوهش و فرهنگ

➤ ۱- شرکت های موضوع بند «پ» تبصره (۴) این قانون و شرکتهایی که دولت (یا شرکت های دولتی و یا شرکت های سرمایه گذاری استانی سهام عدالت) دارای عضو هیئت مدیره بوده مکلف اند در اجرای تکالیف قانون و مقرراتی مربوط، حداقل چهل درصد (۴۰٪) از هزینه امور مسئولیت های اجتماعی خود را در مقاطع سه ماهه به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪)، به حساب «مسئولیت های اجتماعی و محرومیت زدایی» بنام سازمان برنامه و بودجه کشور در خزانه داری کل کشور واریز کنند، ...

➤ تبصره ۱۵- تسهیلات تکلیفی و اشتغال تکلیف های بانک ها نیز از این نوع است.

➤ دخالت در امور شهرداری ها، کار باید توسط شهرداری ها انجام شود، نظارت دستگاه های ناظر غیر از تضمین های دولت.

➤ در باره اموال خصوصی خلاف قانون و شرع و ... است.

تبصره ۴ . شرکت های دولتی

تبدیل سازمان هدفمندی

➡ (شناسه به دهه ۷۰۱۱۱) - چ ماهیت سازمان هدفمندی یارانه ها با حفظ وظایف و مسئولیت های قانونی به موسسه دولتی تغییر می یابد.

➡ تبدیل سازمان از درآمد هزینه به موسسه دولتی به معنای گسترش کتمان سازی و خروج از شفاف سازی است.

➡ این یعنی

➡ آزاد گذاشتن دست دولت برای تخصیص بودجه دولت به یارانه ها و باز شدن دست دولت برای توسعه عوام فریبی و خرج کردن بودجه برای رای گرفتن و در دام انداختن دولت های بعدی و ...

تبصره ۴ - شرکت‌های دولتی

الزام به تخصیص بودجه پژوهشی شرکت‌های دولتی به وزارتخانه‌های علوم و بهداشت

(شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ج شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مندرج در پیوست شماره (۳) قانون بودجه، مکلف‌اند در اجرای تکالیف قانونی مربوط، حداقل شصت درصد (۶۰٪) از هزینه امور پژوهشی خود مندرج در آن پیوست را در مقاطع سه‌ماهه به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪)، به حساب صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند، تا صرفاً در راستای پاسخ به نیازهای فناورانه و حل مسائل و مشکلات همان شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از طریق توافقنامه با دانشگاه‌ها/ دانشکده‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی، جهاد دانشگاهی، پارک‌های علم و فناوری و حوزه‌های علمیه و شرکت‌های دانش بنیان و در قالب پروژه‌های تحقیق و توسعه، طرح (پروژه) های، کاربردی عناوین پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی طرح (پروژه) های پسادکتری و طرح (پروژه) های تحقیقاتی دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی غیرشاغل به مصرف برسد. در صورت واریز نشدن وجوه مربوط در موعد مقرر توسط هریک از شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، به خزانه‌داری کل کشور اجازه داده می‌شود راساً مبلغ مربوطه را از حساب آن‌ها نزد خزانه برداشت کرده و آن را به حساب صندوق مذکور موضوع این بند واریز کند. این مبالغ برای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و جهاد دانشگاهی، مازاد بر درآمد اختصاصی پیش‌بینی شده آن‌ها در این قانون محسوب می‌شود. آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، نفت، نیرو و صنعت، معدن و تجارت به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

➡ اصل دولتی بودن فسادزا است. حذف بازار

➡ نتیجه گسترش فساد به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است، مانند دادن پروژه به خودشان با نام وزارت علوم (پولشویی)، کاهش کارایی با رفتن مبالغی برای واسطه‌ها، بده بستان علمی مالی، برای اینکه ۴۰٪ را تامین کنند کل را بالا می‌برند و ناکارایی ایجاد می‌کنند.

تبصره ۸- آموزش، پژوهش و فرهنگ

تصرف در اموال خصوصی

■ (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ث در اجرای بند (ب) ماده ۷۶ قانون برنامه هفتم پیشرفت و در راستای ارتقای اخلاق و فرهنگ اسلامی و همچنین ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، حمایت از تحکیم خانواده و جمعیت و رفع موانع رشد و شکوفایی بانوان اقدامات زیر انجام می‌شود:

■ ۱- شرکت‌های موضوع بند «پ» تبصره (۴) این قانون و شرکت‌هایی که دولت (یا شرکت‌های دولتی و یا شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت) دارای عضو هیئت مدیره بوده مکلف‌اند در اجرای تکالیف قانون و مقرراتی مربوط، حداقل چهل درصد (۴۰٪) از هزینه امور مسئولیت‌های اجتماعی خود را در مقاطع سه‌ماهه به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪)، به حساب «مسئولیت‌های اجتماعی و محرومیت‌زدایی» بنام سازمان برنامه و بودجه کشور در خزانه‌داری کل کشور واریز کنند، ...

تصرف در مال شرکت‌های خصوصی با یک عضو هیات مدیره وابسته به دولت و سهامی عدالت که خصوصی است. یعنی تصمیم‌گیری درباره اموال خصوصی که خلاف قانون و شرع و ... است. این افزون بر تخلفات مختلفی است که دولت درباره مدیریت و اموال این شرکت‌ها انجام می‌دهد.

تبصره ۸- آموزش، پژوهش و فرهنگ

تخصیص بودجه دستگاه‌ها به صدا و سیما

• (شناسه بودجه‌ای ۷۰۹۴۱)-چ به منظور حمایت از تولید محتواهای فرهنگی و مرتبط با دستگاه‌های اجرایی، در راستای بند (چ) ماده (۳۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه و ماده (۷۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت، کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مجازند تا سقف یک درصد (۱٪) از اعتبارات هزینه‌ای (به استثنای فصول ۱ و ۵ و ۷) خود را طی قرارداد مشخص با سازمان صدا و سیما صرف تولید برنامه جهت فرهنگ‌سازی و آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی مرتبط با رسالت خود نمایند.

- فساد زاء، دادن پول برای تبلیغ مدیران و فعالیت‌های تحت مدیریت
- شائبه رشوه به صدا و سیما دارد.

■ این تبصره لزومی ندارد. بهتر است در قالب خبر این کارها را منعکس کند، بدون هزینه فسادزا برای دولت. یا در دولت (حوزه ریاست جمهوری با درخواست سازمان‌ها و تصمیم‌حوزه ریاست جمهوری) متمرکز باشد نه هر سازمان جدا انجام دهد. دست کم این مشکل را کمتر می‌کند.

بودجه نامعین

تبصره ۶- صنعت، معدن و ارتباطات

(شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۴۱)-الف دولت مکلف است پانزده درصد (۱۵٪) حقوق دولتی معادن را در حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور منظور نماید و سهم هر استان و شهرستان دارای معادن را به نسبت پرداختی هر شهرستان و استان بر اساس تبصره (۶) ماده (۱۴) قانون معادن الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲ با اولویت شهرستانی که معدن در آن قرار دارد هزینه نماید. شرکت‌های صنعتی گل‌گهر ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل‌گهر (۱)، شرکت گهرزمین ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل‌گهر (۳)، شرکت چادرملو ذیل قرارداد مشارکت معدن چادرملو موظف هستند با رعایت مفاد قرارداد فی‌مابین بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری به میزان پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) از بهای کل‌وخه استخراجی از معدن مربوط را به سازمان توسعه معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) پرداخت نمایند.

تبصره ۱۶- سلامت

(شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲)-ث به منظور تحقق بند (۱۰) سیاست‌های کلی سلامت و در اجرای تبصره (۵) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲، سازمان امور مالیاتی کشور موظف است معادل (۱۰٪) درصد از منابع حاصل از مالیات و عوارض کالاهای آسیب‌رسان به سلامت و انواع سیگار و محصولات دخانی موضوع بندهای (پ) و (ت) ماده (۲۶) قانون مذکور، به منظور توسعه زیرساخت‌های بهداشتی و درمانی مورد نیاز وزارت بهداشت، درمان آموزش پزشکی در روستاها و مناطق کم‌برخوردار بر اساس اولویت‌های تعیین شده توسط دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی هزینه می‌گردد.

برنامه ریزی را مختل می‌کند.

تبصره ۱۲ - حقوق و دستمزد

➤ ۱- ضریب حقوق گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر در سال ۱۴۰۴ به میزان بیست درصد (۲۰٪) افزایش می‌یابد.

➤ متوسط افزایش حقوق ۲۸٪، با پرداخت بیشتر به عائله مندترها

➤ اگر دو نفر که با یک تخصص و توان به اندازه هم کار می‌کنند یه یکی بیشتر و یا به یکی کمتر دستمزد بدهیم آن هم از بودجه دولت، ظلم است.

تبصره ۱۵ – تسهیلات تکلیفی و اشتغال

(شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۱۲) – الف به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود اعتبارات این تبصره را مطابق قانون و در قالب برنامه عملیاتی (ملی و استانی) پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی برای حمایت و تحرک بخشی به تولید و اشتغال پایدار، کمک به تعادل‌های منطقه‌ای، تحقق اهداف مواد (۶) و (۷۹) قانون برنامه هفتم پیشرفت و با تأکید بر «افزایش رقابت‌پذیری بر اساس اسناد ملی و استانی آمایش سرزمین و پیشران‌ها»، «تکمیل زنجیره‌های ارزش»، «تکمیل و بهبود زیرساخت‌های تولید و اشتغال»، «حمایت از تأمین مالی مشارکت عمومی – خصوصی»، «حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط با اولویت صنایع دانش‌بنیان، شتاب‌دهنده‌ها و فعالیت‌های خلاق و فناور در حوزه زنان، خانواده و کودکان» توزیع نماید:

(شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۱۲) – ب منابع این تبصره تا میزان میلیارد ریال به شرح زیر است. خزانه‌داری کل کشور موظف است اعتبارات به شرح زیر را مطابق تخصیص ابلاغی موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ به حساب ملی و استانی «پیشرفت و عدالت» واریز و پرداخت نماید:

(شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۱۲) – پ

۱ – حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع مالی بند (ب) این تبصره، جهت پرداخت تسهیلات به طرح‌ها و پروژه‌های حمایت از تولید و اشتغال با اولویت تأمین مالی مشارکت عمومی – خصوصی در سطح استانی با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اختصاص می‌یابد. توزیع استانی منابع مالی موضوع این بند بر اساس شاخص‌های وزنی توسعه‌نیافتگی خواهد بود که تا پایان اردیبهشت‌ماه ابلاغ می‌گردد.

۲ – تا سی درصد (۳۰٪) منابع مالی بند (ب) این تبصره، جهت پرداخت تسهیلات به برنامه‌های حمایت از تولید و اشتغال دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات در سطح ملی با اولویت تأمین مالی مشارکت عمومی – خصوصی اختصاص می‌یابد.

۳ – تا ده درصد (۱۰٪) از منابع بند (ب) این تبصره، تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت کمک فنی و اعتباری با اولویت موضوعات افزایش سرمایه صندوق‌های حمایتی اشتغال، اجرای برنامه‌های بازار کار جوانان و دانش‌آموختگان دانشگاهی قابل هزینه‌کرد است. دستورالعمل نحوه هزینه‌کرد این جزء ظرف مدت یک ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با

====>>>

پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اشتغال می‌رسد.

تبصره ۱۵ – تسهیلات تکلیفی و اشتغال

➤ (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۱۲) – پ

➤ ۱ – حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع مالی بند (ب) این تبصره، جهت پرداخت تسهیلات به طرح‌ها و پروژه‌های حمایت از تولید و اشتغال با اولویت تأمین مالی مشارکت عمومی – خصوصی در سطح استانی با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اختصاص می‌یابد. توزیع استانی منابع مالی موضوع این بند بر اساس شاخص‌های وزنی توسعه‌نیافتگی خواهد بود که تا پایان اردیبهشت‌ماه ابلاغ می‌گردد.

➤ ۲ – تا سی درصد (۳۰٪) منابع مالی بند (ب) این تبصره، جهت پرداخت تسهیلات به برنامه‌های حمایت از تولید و اشتغال دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات در سطح ملی با اولویت تأمین مالی مشارکت عمومی – خصوصی اختصاص می‌یابد.

➤ ۳ – تا ده درصد (۱۰٪) از منابع بند (ب) این تبصره، تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت کمک فنی و اعتباری با اولویت موضوعات افزایش سرمایه صندوق‌های حمایتی اشتغال، اجرای برنامه‌های بازار کار جوانان و دانش‌آموختگان دانشگاهی قابل هزینه‌کرد است. دستورالعمل نحوه هزینه‌کرد این جزء ظرف مدت یک ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اشتغال می‌رسد.

➤ توسعه فساد و رانت

➤ در عمل بخش قابل توجهی از این تسهیلات با همان نرخ تسهیلات بانکی به دست مشتری می‌رسد. مبلغ فاصله بین نرخ ترجیحی و بازار را واسطه‌ها به عنوان دستمزد دریافت می‌کنند.

جدول (۲) سقف منابع لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور

مبالغ میلیارد ریال			
منابع	۱۴۰۳	۱۴۰۴	درصد رشد
درآمدها	۱۵,۹۸۳,۰۰۰	۲۲,۷۵۶,۰۰۰	۴۲٪
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۶,۵۶۰,۰۰۰	۲۳,۳۲۰,۰۰۰	۴۱٪
واگذاری دارایی‌های مالی	۳,۱۹۰,۰۰۰	۱۳,۸۰۰,۰۰۰	۳۳۳٪
جمع منابع عمومی دولت	۳۵,۷۳۳,۰۰۰	۵۹,۸۷۶,۰۰۰	۶۸٪

جدول (۳) سقف درآمدهای دولت در سال ۱۴۰۴ و تراز عملیاتی

مبالغ میلیارد ریال			
درصد رشد	۱۴۰۴	۱۴۰۳	عنوان
۳۹٪	۱۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۲۲۰,۰۰۰	درآمدهای مالیاتی
۸۵٪	۲,۶۴۰,۰۰۰	۱,۴۳۰,۰۰۰	خالص حقوق ورودی گمرکی
۰٪	۶۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	سود سهام شرکت‌های دولتی
۳۰٪	۲۶۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	مالکیت دولت در بخش ارتباطات
۰٪	۵۵۰,۰۰۰	۵۵۰,۰۰۰	بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن
۳۱٪	۶۰۶,۰۰۰	۴۶۱,۰۰۰	درآمد حاصل از فروش کالا و خدمات
۱۱۱٪	۱,۱۰۰,۰۰۰	۵۲۲,۰۰۰	سایر درآمدها
۴۲٪	۲۲,۷۵۶,۰۰۰	۱۵,۹۸۳,۰۰۰	جمع درآمدها

جدول (۴) سقف واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۴۰۴

مبالغ میلیارد ریال

عنوان	۱۴۰۳	۱۴۰۴	درصد رشد
منابع حاصل از نفت، گاز و فرآورده‌های نفتی	۱۵،۹۴۰،۰۰۰	۲۱،۰۷۰،۰۰۰	۳۲٪
منابع حاصل از فروش و واگذاری اموال منقول، غیر منقول و سایر	۶۲۰،۰۰۰	۲۵۰،۰۰۰	۶۰٪-
تسویه بدهی از طریق واگذاری اموال	—	۲،۰۰۰،۰۰۰	—
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۶،۵۶۰،۰۰۰	۲۳،۳۲۰،۰۰۰	۴۱٪

جدول (۵) سقف واگذاری دارایی‌های مالی در سال ۱۴۰۴ – استقراض

مبالغ میلیارد ریال

عنوان	مصوب ۱۴۰۳	برآورد ۱۴۰۴	درصد رشد
فروش، تحویل و واگذاری انواع اوراق مالی اسلامی	۲،۵۵۰،۰۰۰	۷،۰۰۰،۰۰۰	۱۷۵٪
واگذاری شرکت‌های دولتی	۶۰۰،۰۰۰	۱،۳۵۰،۰۰۰	۱۲۵٪
سایر واگذاری دارایی‌های مالی	۴۰،۰۰۰	۴۰،۰۰۰	۰
استقراض از منابع صندوق توسعه ملی	—	۵،۴۱۰،۰۰۰	—
جمع واگذاری دارایی‌های مالی	۳،۱۹۰،۰۰۰	۱۳،۸۰۰،۰۰۰	۳۳۳٪

فروض بر آورد منابع و مصارف عمومی دولت ۱

۳۷۵۰	میزان تولید نفت خام – هزار بشکه در روز
۱۶	مقدار خالص صادرات گاز طبیعی – میلیارد مترمکعب در سال
۶۹۰	مقدار تولید میعانات گازی – هزار بشکه در روز
۵۷,۵	قیمت هر بشکه نفت صادراتی – یورو
۰,۳۰	قیمت صادراتی هر مترمکعب گاز – یورو
افزایش تدریجی نسبت به نرخ سال ۱۴۰۳ به میزان نرخ تورم	نرخ تسعیر کالاهای اساسی – یورو به ریال
۵۰۲,۲۸۰	نرخ تسعیر سایر – یورو به ریال
۱۱	واردات کالای اساسی و دارو – میلیارد یورو
۳۷,۵	سهم دولت از عواید نفتی – واحد درصد
۲۰	سهم صندوق توسعه از عواید نفتی – واحد درصد
۲۸	بدهی دولت از سهم صندوق توسعه ملی – واحد درصد
۱۴,۵	سهم شرکت ملی نفت از عواید نفتی – واحد درصد

فروض بر آورد منابع و مصارف عمومی دولت ۲

۶۱,۲	ارزش کل واردات – میلیارد یورو
۱۱	دارو، مواد اولیه دارویی، ملزومات مصرفی پزشکی و شیر خشک اطفال (میلیارد یورو)
۳۴,۷	کالاهای اساسی، نهاده‌های دامی و کشاورزی (میلیارد یورو)
۰,۹	ماشین آلات، تجهیزات، مواد اولیه و واسطه‌ای (میلیارد یورو)
۱,۸	شمش طلا (میلیارد یورو)
۰,۵	گوشی تلفن همراه کمتر از ۶۰۰ دلار (میلیارد یورو)
۱,۸	گوشی تلفن همراه بیشتر از ۶۰۰ دلار (میلیارد یورو)
۱,۴	خودرو سواری (میلیارد یورو)
۹,۱	کشنده‌ها
۲۴۰	سایر کالاها
۲۰ (۲۸)	سقف معافیت مالیاتی حقوق ماهیانه – میلیون ریال
۲۸ (۳۹)	نرخ رشد ضریب حقوق کارکنان – واحد درصد (نرخ رشد با لحاظ افزایش پرداختی قانون جوانی جمعیت)
۳۰	نرخ رشد ضریب حقوق بازنشستگان – واحد درصد (نرخ رشد با لحاظ افزایش تعداد مشمولین، قانون جوانی جمعیت و دو مرحله اجرای قانون متناسب سازی حقوق بازنشستگان)
۲۰	متوسط نرخ رشد اقلام خوراک، پوشاک و بهداشت دستگاه‌های اجرایی – واحد درصد
۱۰	متوسط نرخ رشد هزینه بیمه‌ها – واحد درصد
	متوسط نرخ رشد سایر اجزای اجتناب‌ناپذیر – واحد درصد

خلاصه ۱.

- تبدیل سازمان هدفمندی یارانه‌ها به موسسه دولتی و ضربه به شفاف سازی همراه زمینه سازی توسعه یارانه‌ها
- **برخی تکلیف‌های غیر قانونی و غیر اقتصادی و مداخلات در دارایی‌های بخش خصوصی و تصمیم‌گیری برای درآمدها و هزینه‌های آنها**
- تسهیلات تکلیفی، بلوکه کردن منابع بانک‌ها با تبدیل بدهی‌های دلت به بانکها به اوراق غیر قابل مبادله، تخصیص بودجه پژوهشی به وزارت علوم و بهداشت، تخصیص بودجه دستگاه‌های دولتی به صدا و سیما و گسترش فساد و رانت و ...
- **تجمیع صندوق‌های بازنشستگی در تامین اجتماعی همراه افزایش فشار هزینه به صندوقها، افزایش ریسک سازمان تامین اجتماعی و صندوق‌ها**
- **بر آورد زیاده از حد درآمدها ۶۸٪ افزایش در حالی که پیش بینی می شود درآمدهای سال جاری نیز تحقق پیدا نکند.** افزایش احتمال عدم تحقق درآمدها
- عملکرد ۴ ماهه سال ۱۴۰۳ نشان می دهد هیچ یک از اقلام درآمدي تحقق نیافته و بر پایه سال های گذشته احتمالا در سال ۱۴۰۳ اگر اتفاق خاصی رخ ندهد، کمتر از ۹۰٪ تحقق یابد. یعنی حدود ۷۰٪ افزایش نسبت به سال ۱۴۰۳
- وجود تبصره ها و مواد غیر بودجه‌ای و ایجاد شبهه سوء استفاده از فرصت سازمان برنامه برای تدوین لایحه بودجه
- **دولت فقط به فکر خودش است:**
- افزایش ۶۸ درصدی بودجه و بیش از ۴۵ درصدی بودجه مشابه سال پیش و ۲۸ درصدی حقوق و دستمزد.
- افزایش متناسب با تورم نرخ ارز، ولی غیر متناسب با تورم حقوق و دستمزدها
- افزایش ۳۹ درصدی مالیات به ویژه مالیات بر فعالیت های اقتصادی ولی افزایش صفر سود شرکت‌های دولتی. اگر فعالیت های اقتصادی دولتی نمی تواند بیش از سال پیش سود دهد، چگونه فعالیت بخش خصوصی می‌تواند و مالیاتش افزایش می‌یابد.
- افزایش نرخ تساعد مالیات بر حقوق و دستمزد،

خلاصه ۲: کاهش رشد - افزایش تورم

برپایه تجربه سال‌های گذشته، افزایش کسری بودجه دولت موجب افزایش جذب منابع دیگر بخش‌ها، مانند منابع بانکی، منابع صندوق توسعه ملی، منابع بازار سرمایه و مانند اینها می‌شود، چنانچه در لایحه پیشنهادی نیز مشاهده می‌شود برای فروش اوراق مالی دولتی، ۳۳۳ درصد رشد و برای استقراض از صندوق توسعه ملی ۵۰۰ همت در نظر گرفته شده است. بی شک فروش اوراق مالی دولتی، بخشی از منابع قابل جذب در بخش‌های تولیدی را به خود جذب می‌کند و برداشت از صندوق توسعه ملی نیز منابع قابل سرمایه‌گذاری این صندوق را کاهش خواهد داد. بر این پایه به نظر می‌رسد رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۴ کاهش بیشتری بیابد. البته در کنار اینها افزایش بودجه عمرانی (تملک دارایی) در صورتی که در پروژه‌های مولد، سرمایه‌گذاری شود می‌تواند به رشد تولید کمک کند. همچنین افزایش بودجه دولت می‌تواند به تزریق پول در جامعه و در نتیجه افزایش تقاضا برای فعالیت‌های اقتصادی کمک کند و در جایگاه خود از اثرات منفی سیاست‌های جاری و بودجه بر رشد بکاهد.

افزایش نرخ ارز به تناسب تورم، چرخه تورم - نرخ ارز ایجاد می‌کند.

افزایش کسری می‌تواند موجب افزایش تزریق پول از منابع مختلف شود که با توجه به محدودیت تولید در کشور به تورم بیشتر خواهد انجامید. همچنین دولت برای جبران کسری بودجه خود بدون شک نیاز به استقراض خواهد داشت. در کنار آن چون ظرفیت پولی کشور به اندازه جبران کسری بودجه دولت نیست، دست به اقدام‌های تورم‌زای دیگری مانند افزایش نرخ ارز با بهانه تک نرخی کردن، افزایش بیشتر قیمت حامل‌های انرژی و دیگر کالاها و خدمات خواهد زد که همگی تورم را افزایش خواهند داد. با توجه به نرخ تورم نقطه به نقطه ۳۱ درصدی به نظر می‌رسد این نرخ تا پایان سال با سیاست‌های موجود به بالای ۳۵٪ و حتی نزدیک به ۴۰٪ برسد و با روند سیاست‌های موجود تورم سالانه ۱۴۰۴ نیز به سمت ۴۰٪ افزایش یابد.

به امید

سربلندی

ایران